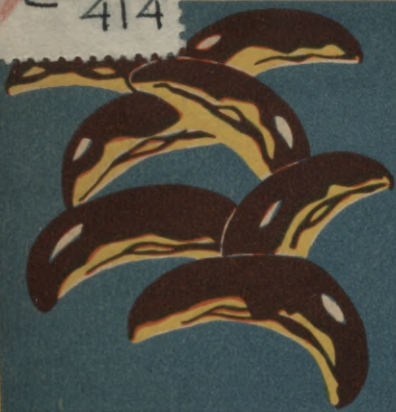

L $\frac{J}{414}$

*Waldemars
Saulskulhy*

KÄ ZAKI PÍRÄGUS SARGÄJA

L-2.

7
L
414

Dubl.
L
A

Bolclemory Sciuleskailns

KĀ ZAKI PĪRĀGUS SARGĀJA

L-2

Mākslinieks K. Tilbergs

Latv. PSR Valets bibliotēka

~~65-17.776~~

0306067891

Pasaka vienā cēlienā

LATVIJAS VALSTS IZDEVNIECĪBA
RĪGĀ 1958

Reiz mežā auga vecs ozols. Tā galotne slējās saulē, bet egles, priedes un bērzi to aizsargāja no visiem vējiem. Ozolam patika stāvēt meža vidū kailu galvu, lai saule to var apspidēt, lai putni tur var ielaisties, bet koku audzes ap viņu bija kā silts kažoks. Šī ozola stumbra dobumā mita divas vāveres.

Ielas ir ne vien pilsētā, arī meža zvēriem ir savas ielas, takas, lielceļi. Un tā arī šajā mežā gar veco ozolu bija Ozola iela. Pa labi no ozola tajā pašā ielā atradās lapsas ala, bet pa kreisi, zem kuplas eglītes, — zaķēnu siltā miga. Mežā gan neviens bērns neatradis māju numurus, bet pasakā tas ir citādi. Pie egles lasāma mājas plāksne: «Ozola iela Nr. 1. Zaķu māja», pie vecā ozola — «Ozola iela Nr. 2. Vāveres ligzda», pie alas — «Ozola iela Nr. 3. Lapsas ala». Kreisajā pusē aug varena sēne — bērzlape ar koši sarkanu cepuri. Viņai blakus — zaļa paparde.

Kā visās, tā arī šajā pasakā sēne un paparde, zaķi, vāveres un lapsa sarunājas cilvēku valodā. Tas ir tāpēc, lai bērni varētu saprast, kas īsti pasakā notiek. Arī šeit darbojas daudzu pasaku varoņi — ģiprie un

*jaukie rūķi. Viņi dzīvo tikai pasakās, bet tāpēc tie nav
mazāk tīkami.*

*Reiz kādā jaukā vasaras rītā Ozola ielā ieradās septiņi
rūķi.*

1.

SEPTIŅI RŪĶI

*Ienāk no labās puses. 3. rūķim padusē liela grāmata
un kabatā tik liels zīmulis kā slotas kāts. Ko viņš
darīs ar šo grāmatu un zīmuli, to mēs uzzināsim vēlāk.*

1. RŪĶIS

Brāļi, jāpaziņo jums
Sodien svarīgs pienākums:
Zināšanas pārbaudīsim.
Kas būs dumjš, to sprukās dzīsim,
Čakliem, labi pārbaudot,
Varam jaukas balvas dot.

2. RŪĶIS

Slēpsimies te, ozolā,
Vāverišu mājvietā!

3. RŪĶIS

Neredzami vērosim,
Cik kurš zin, to mērosim!

1. RŪKIS

Ejam turp, lai notiek tā,
Kā jau īstā pasakā.

*Visi sāptiņi rūķi, kārtīgi cits aiz cita saiet ozola
dobumā.*

2.

BĒRZLAPE

*Pamostas no miega, izberzē acis, sakārto taisnāk savu
košo cepuri, kas guļot mazliet nošķiebusies. Viņa no-
glāsta Papardi, kas pamostas un noligo lapu.*

PAPARDE

Vai jau rīts?

BĒRZLAPE

Jau mosties laiks!
Laburītu, Papardīt!

PAPARDE

Laburītu, Bērزلapīt!

BĒRZLAPE

Visa mūsu iela zin,
Kādus svētkus šodien svin.

Ja šeit atnāktu kāds svešs,
Brīnītos, kā smaržo mežs.

PAPARDE

Pīrāgus cep vāveres,
Saost varu to pat es.

BERZLAPE

Rūķu komisija nāks,
Pārbaudīt šeit zaķus sāks —
Kā prot rakstīt, rēķināt,
Kā prot rīta rosmē stāt.

PAPARDE

Zaķu mājā vēl viss kluss,
Garauši bez bēdām dus.

3.

Vāveres RIEKSTULE un KUPLASTE iznāk no savas mājas. Viņas nes paplāti, uz kuras salikti septiņi skajsti pīrāgi.

RIEKSTULE

Kuplastei.

Uzmanīgi! Nepakriti!
Pīrāgi nu iztaisīti.

KUPLASTE

Liksim saulē cepināt!

RIEKSTULE

Pie šī paša zara — stāt!

*Abas vāveres apstājas, izvēlas garu zaru un uz tā
rindā sakar septiņus pīrāgus.*

KUPLASTE

Mums vēl jāskrien, māšulīt,
Saldus riekstus palasīt.
Pīrāgi ir jāpasargā,
Kas to darīs, māsiņ dārgā?

RIEKSTULE

Apsargāt nav laika mums,
Tas būs zaķu uzdevums.

4.

LAPSA

Izlien no alas, ar lielu ķemmi izsukā savu asti. Otrā rokā spogulis, kurā tā aplūko, vai aste labi izsukāta.

Māsas vāveres, — labrīt!

VĀVERES

Jā, — labrīt!

LAPSA

Jūs tik agri abas kājās?
Pīrāgi jau cepinājas?
Skaisti, ja tos izcept prot!
Dodiet kādu nogaršot!

RIEKSTULE

Garšot neiznāks ne nieka —
Pīrāga nav šoreiz lieka!

LAPSA

Bet varbūt drīkst paostīt,
Mazliet ķepām aptaustīt?

KUPLASTE

Nē un nē! Ej projām tu!
Labi tevi pazīstu!

Lapsa nemaz nedomā paklausīt. Tā apsēžas netālu no zara ar pīrāgiem. Viņa nenolaiž no pīrāgiem acu. Pa brīžam tā kāri aplaizās.

5.

RIEKSTULE

Laiks nu zaķus modināt,
Lai nāk braši sardzē stāt!

KUPLASTE

Zaķi, zaķi, zaķi — celties!
Nu jau laiks no miega velties!

KAPOSTIŅŠ

Izlien no migas, ļoti samiegojies, berzē acis, saslien stāvus noļekušo ausi. Žāvājas un staipās.

GARAUSIS

Izlien no migas, drebinās, var redzēt, ka viņam salst.

PRĀTVĒDERS

*Izlien pēdējais, viņš sit rokas gar sāniem, it kā būtu
liels sals.*

Kažoks plāns, un rīts tik salsts!

GARAUSIS

Rīta stundā miegs man salds!

KĀPOSTIŅŠ

Siltas mums zem egles mājas,
Rasa nenaslapē kājas.

KUPLASTE

Miegamice, garausīti,
Mežā skaistākie ir rīti!
Rasā acis mazgājiet,
Lai var ņipri diet un skriet!

BERZLAPE

Zaķi! Rīta rosmei stāt!
Ķipu ķepas vingrināt!

ZAĶI

Sastājas rindā.

BERZLAPE

Taisni slieniet augumu!
Elpojiet caur degunu!
Sākt! Viens, divi, trīs, četri!

ZAĶI

Vingro.

BERZLAPE

Izbeigt!
Jūs patiešām braši zēni!
Nedomājiet tikai lēni, —

Kad jūs rūķi iztaujās,
Uzslavēs vai arī rās.

KUPLASTE

Tagad jums būs uzdevums:
Abām lazdās jāskrien mums,
Sardzē trijiem zaķiem stāt,
Pīrāgus šos nosargāt.

RIEKSTULE

Bet vispirms nu saskaitiet
Pīrāgus, ko sargāsiet!

ZAĶI

Pie pīrāgiem.

PRĀTVEDERS

*Sāk skaitīt, bet viņš vēl tik ļoti samiegojies, ka aiz-
mirsīs pat skaitļu kārtību.*

Viens, divi, četri, pieci,
Astoņi, deviņi, desmit...
Desmit pīrāgi, nudien!

KĀPOSTIŅŠ

Ātri klūp, kas traki skrien!
Es tur redzu sešus vien!

GARAUSIS

Desmit un vēl seši klāt,
Piecpadsmīt ir — manuprāt!

LAPSA

Hi, hi, hi — tie skaitīt prot!
Sajuks viņiem sargājot.

RIEKSTULE

Kauns, ak kauns! Ko rūķi teiks,
Ja tā skaitīšanu veiks!

KĀPOSTIŅŠ

Varbūt tur ir tikai trīs?

GARAUSIS

Skatās visapkārt, meklē, kas varētu palīdzēt.

PRĀTVEDERS

Izskrien pašā skatuves malā, čukst.
Bērni, cik tur jāiznāk?

KĀPOSTIŅŠ

Man jau galva sāpēt sāk!
Ak, cik grūti saskaitīt!

GARAUSIS

Es, es ... saskaitīšu rīt!

KUPLASTE

Pašiem jāsaskaita jums!
Nepratīsiet — rūķi skums,
Rūķi bargi grozīs galvas,
Nesaņemsiet viņu balvas.

GARAUSIS

Dzirdot pieminam balvas, kļūst ziņkārīgs.

Kādas balvas nesīs mums?

RIEKSTULE

Sākam skaitīt pīrāgus!

Viņa liek ķepu pie katra pīrāga, un zaķi kori skaita.

ZAĶI

Viens, divi, trīs, četri, pieci, seši, septiņi.

Priecīgi.

Septiņi, septiņi, septiņi!

PRĀTVEDERS

Es jau teicu — septiņi!

RIEKSTULE

Modri esat visi trīs!
Pīrāgus ja nolaupīs,
Ko tad liksim rūķiem galdā?

LAPSA

*Viņa nevar novaldīties, viņa laizās un laizās, skatoties
uz pīrāgiem.*

Droši vien tā mīkla salda?

KUPLASTE

Kas nāk laupīt, jāsavalda!

PRĀTVĒDERS

Nosargāt — tas tikai nieks!
Esmu zaķis-drosminieks!

ZAĶI

Nostājas abpus zara, lai sargātu pīrāgus.

VĀVERES

Paņem katra pa kuroim un žigli aiztek pa labi.

6.

KAĶIS

*Pēkšņi dzird pa kreisi zvanišanu. No kreisās puses
zvanīdams uz trijriteņa iebrauc Kaķis. Ap kaklu tam
apsieta skaista rozā lente, uz pleciem skolnieka soma.*

Labudienu, ņau, ņau, ņau!
Vai es ceļa galā jau?

LAPSA

Hi, hi, hi! Viņš nezina pats,
Kurp to atvedis ir rats!

PRĀTVEDERS

Ko tu meklē mūsu ielā?

KAKIS

Eksāmenu diena lielā
Esot šodien, esot te!
Jāiztur man pārbaude

BERZLAPE

Tad tu esi laikā klāt!

KĀPOSTIŅŠ

Kaķis protot rēķināt!

Zaķi smejas kā kutināti.

KAĶIS

Noņem no pleciem somu, izņem grāmatu.

PRĀTVEDERS

Atnāks rūķi, stingri prasīs,

Kaķis tad aiz ausīm kasīs!

GARAUSIS

Kaķis prot gan peles kost,

Neprot pielikt, atņemt nost!

KĀPOSTIŅŠ

Neprot dalīt, reizināt,

Neprot rīta rosmē stāt!

KAĶIS

Pacilā grāmatu.

Kas vien šajās lapās bija,

Māte mani iemācīja.

LAPSA

Nesāc acis mest uz šiem
Mūsu ielas pīrāgiem!
Labāk tūlīt projām brauc,
Mūsu mieru neizjauc!

BĒRZLAPE

Neklausies, ja tevi baidal
Vēl mazliet ir jāuzgaida.

KAĶIS

Nosēžas malā un sāk mācīties.
Lai cik labi visu prot,
Nav par ļaunu atkārtot.

7.

*Zaķiem kļūst garlaicīgi sargāt pīrāgus. Viņi sāk cits
citu plūkāt aiz ausim, sāk grūstīties.*

KĀPOSTIŅŠ

Sargāt, cik tas garlaicīgi!

PRĀTVEDERS

Vai maz sargi vajadzīgi?

GARAUSIS

Viens var sarga vietā stāties,
Bet mēs divi — rotaļāties.

KAPOSTIŅŠ

Lozēsīm, kam jāpaliek!

LAPSA

*Kļuvusi gaužām laipna, viņa uzrunā zaķus saldā
balstiņā.*

Lai jums visiem prieki tiekl
Es šeit varu pieskatīt,
Pīrāgi lai nenokrīt.

PRĀTVEDERS

Paldies, Lapsiņ, labi būs,
Palaid rotaļāties mūs!

BĒRZLAPE

Zaķi, zaķi, — nav uz labul
Nepazīstat Lapsas dabul!

PRĀTVEDERS

Paši zinām, paši darām:
Sargāt šeit vai aiziet varam!

LAPSA

Veco sēni neklausiet!
Nezin tā, cik jauki — skriet.

KĀPOSTIŅŠ

Sēne stāv uz vienas kājas!

PRĀTVEDERS

Kur tai cepure, tur mājas!
Rotaļu lai sākam nu!
Pirmais, Garaus, stājies tu!

Zaķi uzsāk rotaļu. Vislabāk viņiem veicas lēkšana, kā jau zaķiem. Garausis nostājas un saliecas. Kāpostiņš lec viņam pāri un tad pats nostājas. Pēc tam lec Prātveders. Rotaļājoties zaķi aizlec pa labi.

8.

LAPSA

Zaķi prom, nu īstais laiks!
Pīrāgs nokūpēs kā tvaiks!

Viņa dodas pie pīrāgiem. Aposts pēc kārtas. Nevar uzreiz izvēlēties īsto. Beidzot vienu izvēlas un noslēpj kurvī. Pēc tam izvēlas otru.

BERZLAPE

Zodz vien, zodz, gan cietis āda!
Zaķēniem būs jāuzrāda,
Ka tu līdi paslepus
Laupīt rūķu pīrāgus!

LAPSA

Rūķiem tur vēl paliek piecīt
Kas ķers Lapsu — gudrinieci?
Kaķīt, paņem arī tu
Uzkodām sev pīrāgu!

KAĶIS

Man tā nepatīk, ņau ņau!
Arī māte neatļauj!

BERZLAPE

Zaķi, zaķi, zaķi, ū!
Nav vairs divu pīrāgu!

9.

ZAĶI

Ļoti jautrā omā izlec no labās puses.

PRĀTVEDERS

Kas mūs sauca? Kas šeit blāuj?

KĀPOSTIŅŠ

Palēkāt kas neatļauj?

LAPSA

Sēnei galva noreibusi,
Nevar nostāvēt vairs klusi.

BĒRZLAPE

Vāveres jums sargāt lika,
Pīrāgi nu Lapsai tikai!

LAPSA

Paši pārbaudiet tūlīt!
Jūs tos varat saskaitīt!

PRĀTVĒDERS

Saskaitīt? Jā, to mēs varam!

KĀPOSTIŅŠ

Lai tā darām! Lai tā darām!

GARAUSIS

Mierā, brāji! Skaitīt sāku!

LAPSA

Rādiet, zaķi, savu māku!

GARAUSIS

Tikai tagad var redzēt, cik slikti zaķi mācījušies rēķināšanu. Viņiem jāskaita pirāgi, bet tie pieskaita arī paši sevi klāt.

Viens, divi, trīs, četri.
Četri? Tā ir pareizi?

KĀPOSTIŅS

Četri! Četri!

PRĀTVEDERS

Pareizi!

GARAUSIS

Pieci, seši, septiņi
Un es pats — astoņi!

LAPSA

Hi, hi, hi — astoņi!
Tas pavisam pareizi!

PRĀTVEDERS

Astoņi! Pareizi!

KĀPOSTIŅS

Bija tikai septiņi!

PRĀTVĒDERS

Un uz reizi — astoņi!
Kas gan tā prot nosargāt, —
Vēl viens pīrāgs nācis klāt!

ZAKI

Saķērušies ķepām, lēkā un dzied.

Astoņi, astoņi —
Astoņi pīrāgi!

KAĶIS

Pīrāgi tur tikai pieci!

PRĀTVEDERS

Pats ar sevi galā tieci!
Mūs jau Kaķis nemācīs!

BERZLAPE

Pīrāgus, tos Lapsa rīs!

LAPSA

Zaķi gudri, zaķi zina:
Saskaita un sareizina.
Paskatiet, ko zaķi taisa, —
Pīrāgs nokritis no gaisa.

PRĀTVĒDERS

Lepni krūtis izgāzis, staigā gar pīrāgiem.

Miltus mīklai neiemaisīt,
Pīrāgus no gaisa taisīt,
Kas to vēl tik labi prot?

LAPSA

Jums var pirmo vietu dot!

KAĶIS

Pīrāgi tur pieci vien!

PRĀTVĒDERS

Nikni.

Jāpārmāca viņš — nudien!

GARAUSIS

Domā mūs ap pirkstu tit —
Nepareizi saskaitīt!

10.

KĀPOSTIŅŠ

Brāļi šurp! Es tagad zinu ...

Visi trīs zaķi saiet kopā, sarunājas tā, lai citi nedzird.

Kāpostiņam kaut kas ir padomā.

Kā lai Kaķi satracinu?

Brāļi, man uz to ir nags!

Sūnās paslēpts brieža rags.

To pie savas pieres likšu,

Pats par lielu briedi tikšu.

Un tad Kaķim virsū skriet,

Suņa balsī kaukt un riet!

PRĀTVĒDERS

Mums ir galvas, mums ir varā,

Tas ir tūlīt jāizdara.

KAPOSTIŅS

Kamēr Kaķis sēž un maļ,
Būšu tūlīt atpakaļ!

Ātri aizlec pa kreisi.

11.

GARAUSIS

Kamēr brāli sagaidīsim,
Pīrāgus vēl pārskaitīsim.

*Viņš skaita tāpat kā iepriekš — piecus pīrāgus un divus
zaķus.*

Viens, divi, trīs, četri,
Pieci, seši, septiņi . . .

PRĀTVĒDERS

Septiņi? Jā, septiņi!
Kur tad zudis astotais?

KAKĪS

Astotais bij tikai gaiss!
Pieci pīrāgi, tur klāt —
Divus zaķus skaitījāt.

GARAUSIS

Kaķis mūs nu izjokol
Varbūt ēdis astoto?

LAPSA

Jā! Tas var būt! Jā! Tas var būt!
Nozagt nav nemaz tik grūt'!

Rāda uz pirāgiem.

Turpu Kaķis skatījās,
Sārtu mēli laizījās.

BĒRZLAPE

Neaiztieci! Kaķis labs!
Lapsa pati ķerta taps!

12.

*Mežā pa labi dzirdama kaušana un riešana. Prāt-
vēders un Garausis, to dzirdot, ļoti sabīstas.*

PRĀTVĒDERS

Suns tur rej un šurpu skrien!

GARAUSIS

Cauri sīkiem krūmiem lien!

LAPSA

Arī bistas sastapties ar suni, viņa nostājas savas alas tuvomā, groza galvu un ieklausās.

Man ir droša dziļā ala!

KĀPOSTIŅŠ

Viņš pavisam lēni nāk no kreisās puses. Pie pieres piesiets brieža rags, to viņš draudoši pavērsis uz priekšu. cenšas atdarināt suņa balsi.

Ņerr, ņerr! Ņerr, ņerr!
Esmu suns, kas stilbos ķerr!
Ņerr!
Esmu lielam briedim rada!
Mani ragi dur un bada!

PRĀTVEDERS UN GARAUSIS

Saķērušies ķepām, trīc. Var redzēt, ka zaķa bailīgā daba ņem virsroku. Kuru katru mirkli viņi var laist ķekas vaļā.

KAKIŠ

Ieraudzījis nezvēru, saslejas, uzmet kūkumu, sagatavojas stāties pretim nezvēram.

KĀPOSTIŅS

Groza galvu ar ragu.

Vau, vau! Vau, vau!
Pretnieka nekur man nav!
Vau, vau! Vau, vau!

PRĀTVĒDERS

Bēgam, brāli! Vai, kāds zvērs!

GARAUSIS

Ja tas mūs uz raga ķers!

Abi zaķi aizbēg.

KĀPOSTIŅS

Neredz, ka viņa brāļi aizbēg, dodas uz kaķa pusi.

Riet un kaukt es nepaguršu,
Kaķi šo uz ragiem duršu!
Ņerr, nerr! Vau, vau!
Kaķim tūlīt beigas! Vau!

KAĶIS

Pēkšņi nikni sāk sprauslāt un lec soli uz Kāpostiņa pusi.

Š-š-š-šči!
Sči! Sči! Sči!

KĀPOSTIŅS

Vai, kāds briesmīgs tīgeris!
Vai, ak vai! Pagalam viss!

Viņš aizbēg pa labi.

KĀĶIS

Vēl pāris soļu viņam seko, nikni sprauslā.

13.

BĒRZLAPE

Protot briesmām pretim stāties,
Nevar dzīvē slikti klāties!

KĀĶIS

Ņau! Ak, ņau! Kas bija tas?
Bailes jutu briesmīgas.

BĒRZLAPE

Zaķis, brieža ragus līcis,
Brieža saimē vēl nav ticis.
Man par tevi, Kaķi, prieks,
Tiešām esi drošminieks!

KĀĶIS

Ņau, ņau!

Apsēžas un mazgājas, pēc tam atver savu grāmatu.

LAPSA

Tagad prātu mierīgu
Varu ņemt šo pīrāgu.

Ņem vienu pīrāgu.

Lai tiem vieglāk saskaitīt,
Lieku otru klāt tūlīt!

Ņem otru pīrāgu un liek grozā.

14.

*Taja mirkli, kad lapsa rauj otru pīrāgu, no ozola nāk
ārā rūķi.*

1. RUKIS

Mierā liec!

2. RUKIS

Pīrāgus šos neaiztiec!

3. RUKIS

Pīrāgi nav cepti tev!

4. RUKIS

Ja tev garšo, izcep sev!

5. RUKĪS

Kas šeit bija — re-
dzējām!

6. RUKĪS

Ozolā mēs palikām!

7. RUKĪS

Tagad pieķerta tu esi!

1. RUKĪS

Grozu šurp! To neaiznesi!
*Rūķi atņem grozu lapsai un
noliek pie ozola.*

LAPSA

Žēligi lūdzas.

Tā nekad vairs nedarīšu!
Pati mīklu samīcīšu!
Pacienāšu arī jūs!

2. RŪĶIS

To vēl redzēsim, kā būs!

1. RŪĶIS

Tev bez soda neiztikt!

2. RŪĶIS

Spriedīsim, kur lapsu likt!

15.

RIEKSTULE UN KUPLASTE

Abas vāveres ar groziem ienāk no labās puses. Mežā viņas satikušas visus trīs zaķus un ved tos atpakaļ, bet zaķi nāk negribīgi, baiļodamies. Kāpostiņš savus ragus atstājis mežā.

PRĀTVĒDERS

Briesmīgs zvērs šeit virsū bruka,
Mūsu kājas pašas muka!

GARAUSIS

Brieža ragi, suņa balss —
Domājām, nu klāt ir gals.

KĀPOSTIŅŠ

Tiģeris man acīs splāva,
Šķaudīja un nikni blāva.

RIEKSTULE

Redziet, šeit to zvēru nav!
Rūķi sagaida jūs jau.

KUPLASTE

Nav ko bīties, saturieties!
Tagad jauki uzvedieties!
Rūķus skaisti sveiciniet,
Zināšanas parādiet!

RIEKSTULE

Vai, kur četri pīrāgi?

KUPLASTE

Nav vairs četru, ni un ni!

RIEKSTULE

Zaķi, vai tā sargājāt,
Uzdevumu pildījāt?

PRĀTVĒDERS

Kaķis, sēne par mums smēja,
Lapsa sargāt palīdzēja.

1. RŪKIS

Sveiki, zaķi!

ZAĶI

Sveiki, sveiki!

2. RUKIS

Nāciet šurp un parādiet,
Cik jūs labi saskaitiet!

PRĀTVĒDERS

Kāpostiņam.

Ej! Ej tu!

KĀPOSTIŅS

Nē, pirmais tu!

PRĀTVĒDERS

Pirmais skaitīs Garausis!

GARAUSIS

Nē, lai skaita Kaķis šis!

1. RŪĶIS

Visu redzējām, kā bija, —
Kaķis labi saskaitīja.
Kaķis neaizbēga vis,
Kad to rēja ragainis.

2. RŪĶIS

Kaķis tiešām to ir spējis —
Eksāmenu izturējis!

1. RŪĶIS

Tagad rādiet, zaķi, jūs!

PRĀTVEDERS

Mīļie brāļi, slikti būs!

1. RŪĶIS

Skaitiet, skaitiet pīrāgus!

2. RŪĶIS

Prātvēderam.

Iesāc tu, lai citi klus!

Rūķi sagatavojas klausīties, uzliek brilles. 3. rūķis atver lielu atzīmju grāmatu, izvelk no kabatas milzīgu zīmuli, lai izliktu atzīmes.

1. RŪKIS

Kaķi, nāc un rindā stājies!

PRĀTVĒDERS

Man tik grūti vēl nav klājies!

1. RŪKIS

Saskaitīt neproti, kas nu?

PRĀTVĒDERS

Tūlīt, tūlīt skaitīšu!

2. RŪKIS

Nu jel, nu!

PRĀTVĒDERS

Tūlīt, tūlīt skaitīšu!

Viņš skaita tāpat kā iepriekš, trīs pīrāgus un trīs zaķus.

Viens un divi, trīs un četri,
Pieci, seši... seši... seši...
un... un... tas būs septītais!

Pieskaita kā septīto — Kaķi.

KĀPOSTIŅŠ

Jā, septiņi!

GARAUSIS

Ak cik labi — septiņi!

PRĀTVĒDERS

Nosargāti pīrāgi!

1. RŪKIS

Tātad — iznāk septiņi?

PRĀTVĒDERS

Jā, man iznāk septiņi!

2. RŪKIS

Kāpostiņam.

Un tev?

KĀPOSTIŅŠ

Man? Man arī sēptiņi!

2. RŪKIS

Garausim.

Un tev?

GARAUSIS

Arī man ir septiņi!

3. RUKIS

Nepareizi, nepareizi!
Zaķi aizskaitīja greizi!

1. RUKIS

Kādu atzīmi tiem liksim?

PRĀTVEDERS

Kāpostiņam un Garausim.

Nu pie piecniekiem mēs tiksim!

KĀPOSTIŅŠ

Pieci, pieci, — kāds man prieks!

2. RUKIS

Pelnīts apaļš divinieks!

4. RUKIS

Divi, divi!

5. RUKIS

Divi gan!

6. RUKIS

Tādas domas arī man!

7. RUKIS

Divi!

3. RUKIS

Visiem trim pa divniekam!

ZAKI

*Laiž vaļā raudāšanu, ar ķepu berzē acis. Viņi raud
skaļi, katrs savā balsī.*

3. RUKIS

Klusu, zaķi, neraudāt!
Zināšanas vajag krāt!

1. RUKIS

Kas nav labi mācījies,
Tam kā mūsu zaķiem ies:
Tikmēr lēkā mežā zaļā,
Kamēr raudiens jālaiž vaļā.

2. RUKIS

Cik šai zarā pīrāgu,
Treju zaķu sargātu, —
Varbūt Kaķis pasacīs?

KAĶIS

Pīrāgu ir tikai trīs!

1. RUKIS

Kā to zaķi izdarīja —
Septiņus šeit saskaitīja?

KAĶIS

Pirāgu pavisam trīs,
Ja trīs zaķus pieskaitīs,
Kopā iznāks seši gan,
Septītam bij jāklūst man.

1. RUKIS

Tā ir labi, gudro Kaķi!
Skaitīt neprot mūsu zaķi,
Tiem vēl krietni jāmacās.
Kaķis «pieci» izpelnās!

2. RUKIS

Pareizi!

4. RUKIS

Tam apaļš pieci!

5. RUKIS

3. rūķim.

Grāmatā to droši liec!

6. RŪĶIS

Kaķis gudri saskaitījis!

7. RŪĶIS

Balvu viņš ir nopelnījis.

1. RŪĶIS

Atver maisu.

Dodu balvu, ko šeit nesu:

Kaķim — garšīgāko desu!

*Pasniedz Kaķim skaistu desas likumu. Kaķis, to saņem-
dams, aplaizās.*

PRĀTVEDERS

Un kas mums?

1. RŪĶIS

Jums — nesām balvu:

Katram zaķim kāpostgalvu...

KĀPOSTIŅŠ

Cik tā garda! Cik tā salda!

1. RŪĶIS

Ēstgriba būs jāsavalda.

2. RUKĪS

Zaķi neprot rēķinus,
Izsniegsim tiem — sīpolus.

1. RUKĪS

Izsniedz katram zaķim pa lielam sīpolam.

KĀPOSTIŅŠ

*Viņš tādu augli nav laikam vēl redzējis un tāpēc kāriģi
laiž zobus sīpolā.*

Tas ir kodīgs, tas ir sīvs!

PRĀTVEDERS

Ari iekodis sīpolā, pēc tam splaudās.

Kož! Es nepalikšu dzīvs!

GARAUSIS

*Aizsviež iekosto sīpolu
un ķepām berzē acis.*

Asarām man pilnas acis!

BĒRZLAPE

Tas ir jauki, tas ir
tracis!

Tagad slinkiem zaķiem
šiem

Jāiztiek ar sīpoliem!

VĀVERES

Velk no Lapsas groza pīrāgus, saliek uz paplātes, pievieno arī zarā pakārtos pīrāgus.

1. RŪĶIS

Rūķi, ko ar Lapsu darām?
Kā mēs nosodīt to varam?

2. RŪĶIS

To — no alas izraidīt!

4. RŪĶIS

Lai tā citā alā mīt!

5. RŪĶIS

Visā mežā izstāstīt,
Lai tās valgos neiekrīt!

6. RŪĶIS

Pareizi, to projām dzīt!

7. RŪĶIS

Un to izdarīt tūlīt!

3. RŪĶIS

Lielo zimuli draudoši vicinādams, dodas uz Lapsas pusi.

LAPSA

Vai, ak vai!
Nav man dzīves ielā šai!

*RIEKSTULE un KUPLASTE pasniedz uz paplātes
rūķiem pīrāgus.*

RIEKSTULE

Nogaršojiet pīrāgus!

KUPLASTE

Saldiem riekstiem pildītus.

1. RŪĶIS

Gaidām mēs, ko zaķi teiks,
Mācības vai turpmāk veiks?

PRĀTVĒDERS

Visi trīs mēs solāmieš,
Turpmāk nu mums labāk ies!

KĀPOSTIŅŠ

Mācīsimies rēķināt!

GARAUSIS

Atņemt nost un skaitīt klāt!

KAKIŠ

Lūdzu, gribu mājup doties!

1. RUKIŠ

Brauc, tu vari palepoties!

KAKIŠ

*Sēžas uz sava divriteņa, uz
stūres roktura uzmauc desu.*

Manai māmiņai būs prieks,
Saņemts apaļš piecinieks.

1. RUKIŠ

Katrai māmiņai ir prieks,
Kad tiek pārņemts piecinieks!

2. RUKIŠ

Visi tādus bērņus slavē,
Mācības kas nenokavē.

3. RUKIŠ

Ko tiem saka, ievēro,
Neplēšas un netrokšņo.

1. RŪKIS

Pasaka šeit jānobeidz,
Bērni lai nu mājup steidz!
Slinkos zaķus atcerieties,
Lai par jums tā nevar smieties!

PRIEKSKARS

Волдемар Саулескали
КАК ЗАЙЧАТА ПИРОЖКИ ОХРАНЯЛИ

Сказка

Латвийское государственное
издательство

На латышском языке

Sauleskalns Voldemars
KA ZAĶI PIRAGUS SARGAĶA

Redaktors *E. Juhnevičs*. Mākslinieciskais
redaktors *I. Zvagūzis*. Tehniskais redak-
tors *A. Mironovs*. Korektore *N. Āboliņa*.
Nodota salikšanai 1958. g. 22. augustā. Pa-
raksiņa iespiešanai 1958. g. 29. oktobrī.
Papīra formāts 70×108¹/₃₂. 1,63 fiz. iespiedl.;
2,24 uzsk. iespiedl.; 1,47 izdevn. l.
Metiens 8000 eks. JT 19106. Maksā 65 kap.

Latvijas Valsts izdevniecība Rīgā, Pa-
domju bulv. 24. Izdevn. Nr. 10993-J1107.
Iespiesta Izdevniecību, poligrafiskās rūpniecības un grāmatu tirdzniecības Galvenās pārvaldes 5. tipografijā Rīgā, 17. jūnija lauk. 1. Pasūt. Nr. 2190.

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0306067691

Maksä 65 kap.

0,07